

**МОНГОЛ УЛСЫН 2025 ОНЫ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛТЭЙ ХАМТ
ӨРГӨН МЭДҮҮЛСЭН ХУУЛЬ, ТОГТООЛЫН ТӨСЛҮҮДИЙН ХЭЛЭЛЦЭХ ЭСЭХ
ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ ЯВУУЛСАН ТАЛААРХ ТӨСВИЙН БАЙНГЫН ХОРООНЫ
САНАЛ, ДҮГНЭЛТ**

2024 оны 10 дугаар
сарын 24-ний өдөр

Улаанбаатар
хот

Илтгэгч нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Батжаргал

Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Засгийн газраас 2024 оны 08 дугаар сарын 30-ны өдөр Улсын Их Хуралд Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн 5 хуулийн төсөл, Монгол Улсын Их Хурлын 3 тогтоолын төслийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэх эсэх хэлэлцүүлгийг Төсвийн байнгын хороо 2024 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдрийн хуралдаанаараа явууллаа.

Хууль санаачлагчаас эрчим хүч, дэд бүтэц, аж үйлдвэржилтийн төслүүдийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг бий болгож, төсөв хооронд үе шаттай, оновчтой зохицуулалт хийн импортыг орлох, экспортыг дэмжсэн татварын бодлогыг хэрэгжүүлэх, мөн Засгийн газрын дотоод үнэт цаасны анхдагч зах зээл дэх арилжаанд оролцогчдын эрэлтийг нэмэгдүүлэх, хоёрдогч зах зээлд үнэт цаасны арилжааг эхлүүлэх, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн засаглалыг сайжруулж олон улсын жишигт нийцүүлэх, нийслэл Улаанбаатар хотын төвлөрлийг сааруулж бүс, орон нутгийн хөгжлийг дэмжих, Ургамал хамгааллын тухай хууль батлагдсантай холбогдуулан төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчид зохих өөрчлөлт оруулах зэрэг зорилгын хүрээнд холбогдох хууль, тогтоолын төслүүдийг боловсруулжээ.

Байнгын хорооны хуралдаанаар дээрх хууль, тогтоолын төслүүдийг хэлэлцэх үед Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Тэмүүлэн Засгийн газраас гаргах дотоод, гадаад бондын хэмжээ, зориулалтын талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн З.Мэндсайхан виртуал бүсэд бүртгэлтэй харьяалалгүй иргэн, хуулийн этгээд Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд тусгагдсан хөнгөлөлтөд хамрагдах эсэх талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Дав.Цогтбаатар Төрийн банкны үйл ажиллагаанд ногоон хөгжлийг дэмжих тусгайлсан чиг үүргийг нэмэгдүүлж байгаа нь хэр оновчтой эсэх талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Батжаргал боловсруулах үйлдвэрийн үндсэн хөрөнгөөр бүртгэгдсэн дотоодын үйлдвэрлэлээс хангах боломжгүй барилгын материал, тоног төхөөрөмжийг гаалийн татвараас бүрэн чөлөөлж байгаа нь үндэсний үйлдвэрлэлүүдийн үйл ажиллагаанд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй талаар санал хэлж бүсчилсэн хөгжлийн бүтээн байгуулалтыг татварын бодлогоор хэрхэн дэмжих талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

Түүнчлэн, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Заяабал Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд

тусгагдсан татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлтөд хамрагдах аж ахуйн нэгжийн тоо болон дээрх татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийн хөрөнгөөр хийгдэх бүтээн байгуулалтын ажлыг тооцсон эсэх, төрийн захиргааны байгууллагын бүтцэд өөрчлөлт оруулан Ургамал хамгааллын газар байгуулах нь хэр үр дүнтэй эсэх талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Түвшин Үндэсний баялгийн сангийн хөрөнгийн хуримтлалын дүн, Нийгмийн даатгалын сан болон Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Ганбаатар Үндэсний баялгийн санд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрөөс төвлөрүүлэх орлогын хувь, хэмжээг өөрчилсөн шалтгаан, Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг төсвийн бодлоготой хэрхэн уялдуулж байгаа талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Энхбаяр Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн хууль, тогтоолын төслүүдэд тусгагдсан татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлттэй холбоотой зохицуулалтууд нь Үндсэн хуульд заасан Улсын Их Хурлын онцгой бүрэн эрхэд халдсан эсэх талаар асуулт асууж, хариулт авсан болно.

Улсын Их Хурлын гишүүн Г.Дамдинням Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуулийн төсөлд дотоодын үйлдвэрээс хангах боломжгүй импортоор оруулах барилгын материал, тоног төхөөрөмжийг гаалийн татвараас чөлөөлөхөөр тусгасныг тодорхой болгох, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Түвшин Үндэсний баялгийн сангийн хөрөнгийн хуримтлалын өгөөжийг нэмэгдүүлэх, Эрүүл мэндийн болон Нийгмийн даатгалын сангийн тогтолцоог шинэчлэх, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Энхбаяр, Ж.Баярмаа нар Улсын Их Хурал татвар тогтоох, хөнгөлөх, чөлөөлөх онцгой бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх нь зүйтэй гэсэн саналуудыг гаргасан.

Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төсөл болон “Засгийн газрын үнэт цаас гаргах эрх олгох тухай”, “Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай”, “Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай” Монгол Улсын Их Хурлын тогтоолын төслүүдийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэхийг Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжиж, чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх нь зүйтэй гэж үзсэн бөгөөд Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэхийг Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжээгүй болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын 2025 оны төсвийн тухай хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн Үндэсний баялгийн сангийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Гаалийн тариф, гаалийн татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон “Засгийн газрын үнэт цаас гаргах эрх олгох тухай”, “Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай”, “Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай” Монгол

Улсын Их Хурлын тогтоолын төслүүдийн хэлэлцэх эсэх хэлэлцүүлэг явуулсан талаарх Төсвийн байнгын хорооны санал, дүгнэлтийг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгөхийг Та бүхнээс хүсье.

Анхаарал тавьсанд баярлалаа.

ТӨСВИЙН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ДАРГА

Ц.ДАВААСҮРЭН